

Ram Chancier v. The State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੁਕਮ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲਰ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਉਸ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ * ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਰਡਰ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਰਿਆਇਤ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਆਰ. ਐਨ. ਐਮ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ

ਪੱਤਰ ਪੋਸਟੋ ਅਪੀਲ

ਐਸ. ਬੀ. ਕਪੂਰ ਅਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਰਾਮ ਚੰਦਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

ਲੈਟਰਜ਼ ਪੋਸਟੋ ਅਪੀਲ ਨੰ 298 ਆਫ 1966

13 ਅਕਤੂਬਰ, 1967 ਨੂੰ

ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮ, 1955 — ਨਿਯਮ 34— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) — ਆਰਟੀਕਲ 299(1)- ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਖਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ" ਵਜੋਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ — ਅਜਿਹਾ ਤਬਾਦਲਾ — ਕੀ ਧਾਰਾ 299(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਹੈ- ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ- ਕੀ

Ram Chancier v. The State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ- ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ- ਕੀ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ- ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 299(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 299(1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ। ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। "ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਜੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਧੂ ਐਕਵਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 299(1) ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਧਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 299(1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। <i>

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ" ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਜੋ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵਜੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿਸਥਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ।

, "ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ" ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 92 ਦੀ ਧਾਰਾ (4), ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਚਰਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੈ। ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੱਟ ਵੱਜੀ ਹੈ, ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

9 ਅਗਸਤ, 1966 ਨੂੰ 1965 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2417 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਪੀ.ਸੀ ਪੰਡਿਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਕਲਾਜ਼ ਆਈ.ਕਿਊ .

ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੈਨ ਅਤੇ ਐਨਸੀ ਜੈਨ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਹਨ।

ਰਾਜ ਲਈ ਸੀਡੀ ਦੀਵਾਨ, ਡੀਸੀ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਐਮਆਰ ਅਗਰਵਾਲ, ਹੋਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਨਿਰਣਾ

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਬਹਾਦੁਰ, ਜੇ.-ਇਹ ਪੰਡਿਤ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 9 ਅਗਸਤ, 1966 ਨੂੰ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਤੱਥ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਹਨ। ਥਾਨੇਸਰ ਤਹਿਸੀਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

Ram Chancier v. The State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਲਾਟਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ; 1 ਏਕੜ 6 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 8 ਮਰਲੇ ਦਾ ਇੱਕ ਮਾਪ ਲੈਟ ਨੰਬਰ 2 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 1,075 ਭੂਸ਼ਣ ਚੰਦ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਰੁਲੀਆ ਰਾਮ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਖੁੱਲੀ ਨਿਲਾਮੀ ਵਿੱਚ? ਕ੍ਰਮਵਾਰ 4 ਅਤੇ 5, 14 ਮਈ, 1963 ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਾਰਸਲ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 10 ਏਕੜ 5 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 17 ਮਰਲੇ ਸਮਾਨ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2,750 ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ 6 ਜੁਲਾਈ, 1968 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ (ਸੇਲਜ਼) ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ 29 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਡੀਆਇਲਡ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਹੁਕਮ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1965 ਨੂੰ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਪੰਜਾਬ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਤਲਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਦੋ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅੱਗੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ, ਦੋਵਾਂ ਨੇ 6 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 4 ਨਵੰਬਰ, 1963, ਕਿ ਉਹ ਰੁਪਏ ਦੀ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਲਾਟ 4 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲਈ 6,000, ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚ ਵੇਚੀ ਗਈ ਸੀ। 2,750 ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਬੀਵੀ ਲਾਟ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਰਸਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। 2,500 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, 1,075 ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 29 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 1963, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਫਸਰ (ਸੇਲਜ਼) ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦਿਨ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮਾਨ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਘੱਟ ਰਕਮਾਂ ਲਈ, ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਕਸਾਰ ਰਕਮ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ 5,200 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, 4 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ (ਅਨੈਕਸ਼ਨ ਸੀ)। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਐਪ ਪੀਲੈਟ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਸੋਧਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬੋਨਿਯਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਨਿਲਾਮੀ ਲਈ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ (ਵਿਕਰੀ) ਦੁਆਰਾ 6 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ: -

"ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਨਿਲਾਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਖਾਸਾ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ! ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਭੌਤਿਕ ਬੋਨਿਯਮਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੋ ਲਾਟ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਲਾਟ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਲਾਟ 4 ਅਤੇ 5 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਬੋਲੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੀ ਹੋਣੀ ਸੀ। 2,500 ਅਤੇ ਰੁ. ਕ੍ਰਮਵਾਰ 6,000. ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇਹ ਬੋਲੀ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ? 5,200 ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ "ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਏ ਜਾਣਗੇ"।

Ram Chancier v. The State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਨੇ ਸੀਵਿਥਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ *ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ* ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੈਰਾ 11 ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ (ਈ) ਅਤੇ (ਐਫ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜਾਂ ਆਚਰਣ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਰਾ 11 ਅਤੇ ਉਪ-ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਪਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਡੀ.ਐਸ. ਨੇਹਰਾ ਨੇ 29 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਨੂੰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਭੂਸ਼ਣ ਚੰਦ ਅਤੇ ਰੁਲੀਆ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 28 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਨੂੰ ਡੀ.ਐਸ. ਨਹਿਰਾ ਨੂੰ ਡੀ.ਐਸ. ਨਹਿਰਾ ਨੂੰ 28 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੀਯੂਟੀਵੀ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ 'ਡੀ' ਵਿਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ 29 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੁਲਵ. 1965. ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਧਿਰ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਨਹਿਰਾ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਜੇ.

ਜਿਵੇਂ ਕਿ 6 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ., ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ, ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ, 1965 ਦੀ, 2417 ਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 1.963 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ, 2264, ਸੀ

ਇੱਕ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਿਤ, ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿਚ ਨਿਕਾਸੀ ਪੱਖੀ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਪੁਨਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸਥਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਅਤੇ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ 4 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਇਸ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਬੇਅਸਰ ਅਤੇ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ ਲਈ. ਦੂਸਰਾ ਆਧਾਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਹੁਣ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ 'ਪੈਕੇਜ ਡੀਲ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਖਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। *ਬੜਾ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 402 ਆਫ 1964* ਦੀ ਜੁੜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਚੀਫ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਪੱਤਰ, (ਅਨੈਕਸਰ ਆਰ.ਐਲ. 3 ਜੂਨ, 1961 ਦਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਲਗਭਗ 80,000 ਸਟੈਂਡਰਡ ਏਕੜ ਵਾਧੂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਕਬਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 1000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਫਲੈਟ ਰੇਟ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 445 ਪ੍ਰਤੀ ਮਿਆਰੀ ਏਕੜ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਪਲੱਸ ਪੇਂਡੂ ਮਕਾਨ, ਤੁਰਾਂ, ਗੋਰ ਮੁਮਕਿਨ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਕਾਸ਼ਤ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕੀਮਤ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1961 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ

ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛਿਮਾਰੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। 'ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ' ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸੈਕਟਰੀ ਦੁਆਰਾ ਚਾਇਰ ਕੀਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਬਾਰੇ ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 299 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਿਊਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਮਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ 'ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਛੇ ਛਿਮਾਰੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿ ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਵਜੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਹੁਣ ਬਾਈਡਿੰਗ ਜਾਂ ਓਪਰੇਟਿਵ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਸਾਧਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਕੇਜ ਸੌਦਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿੱਤੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 16 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) - ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਮੁਨਾਸਬ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ"। ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮ 34 ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਤਬਾਦਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਿਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ਨ ਉਪ-ਧਾਰਾ (ਡੀ) ਹੈ ਜੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ: -

ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ : -

- (a) * * * * *
- (b) * * ** _
- (c) * * * * *

(d) ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਆਮ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।"

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ 3 ਜੂਨ, 1961 ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਤਭੇਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਅਪ੍ਰੈਲ 1963 ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। (1) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ "ਸੰਘ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ..... ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, 1961 ਦੇ ਸੌਦੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਸਥਾਪਿਤ ਵਿਅਕਤੀ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਐਕਟ, 1954 ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ

Ram Chander v. The State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਆਰਟੀਕਲ 299(1) ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਚਤੁਰਭੁਜ ਵਿੱਠਲਦਾਸ ਬਨਾਮ ਮੌਰੇਸ਼ਵਰ ਪਰਾਸ਼ੇਰਾਮ (1) ਵਿੱਚ, ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਬੋਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ, ਦੇਖਿਆ ਕਿ: -

“ਧਾਰਾ 299 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਫਾਰਮ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਠੇਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਹੈ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਹੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ - ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਹੀ ਫਾਰਮ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਸੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਠੇਕੇਦਾਰ ਧਿਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗੀ।

ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਬਾਰੇ ਜੋ ਸੱਚ ਹੈ, ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ। ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਦੋਵਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 1961 ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੌਦਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਸਾਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਬੇਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 299(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਬਾਦਲਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਬੇਕਾਰ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਬੋਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਧਾਰਾ 299 (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭਾਵੇਂ ਧਾਰਾ 299 (1) ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਬੰਧਨ ਹਨ। ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਮੈਨੂੰ ਲਾਜ਼ਿਮਾ ਰਾਮ ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿਚ ਇਕੱਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ 10 ਮਾਰਚ, 1961 ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 'ਪੈਕ ਏਜ ਡੀਲ' ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਿਆ।

- (1) ਏਆਈਆਰ 1954 ਐਸਜੀ 236.
- (2) ਏਆਈਆਰ 1963 ਪੰਜਾਬ 405.

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਵਿੱਚ। ਨਰੂਲਾ, ਜੇ. ਨੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 402 ਆਫ 1964, ਜਿਸ ਦੀ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਕੇ. ਮਹਾਜਨ, ਜੇ. 1962 (3). ਕੇਸ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੱਤੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ, 'ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ' ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਤਬਾਦਲਾ ਉਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਜੋ ਇਹ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟਾਂ ਵਜੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਬੰਪਨਯੋਗ ਅਤੇ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਜੋ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵਜੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵਜੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1963 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰਬਰ 2264 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਨੇ ਖੁਦ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 11 ਦੇ ਉਪ-ਪੈਰਾ (e) ਅਤੇ (f) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੈਰੇ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ, ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਪਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਜੈਨ, ਇਸ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਉਪ ਮਿਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਕਿ ਪੈਕੇਜ ਸੌਦੇ ਦੀ ਧਾਰਾ (4) ਤੋਂ ਬਾਅਦ

(3) 1962 ਦਾ ਸੀਡਬਲਿਊ ਨੰਬਰ 918, 2 ਮਾਰਚ, 1962 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਪਲੇਸਡ ਪਰਸਨਜ਼ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਅਤੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ) ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 92, ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਬੇਨਿਯਮੀ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਕਰੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮ ਉਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਡੈਲੀਗੇਟ ਵਜੋਂ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ 29 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਜੇ. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 4 ਅਤੇ 5 ਬੇਅਰਥ ਹਨ? ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ. 5,200 ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਆਪਣੀ ਉੱਚ ਬੋਲੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੈ, ਰੈਡ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 4 ਅਤੇ 5 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੈ। ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਮਰਹੂਮ

Ram Chancier v. The State of Punjab, etc. (Shamsher Bahadur, J.)

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਸੀ.ਹਰੀਰ) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼੍ਰੀ ਨਹਿਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਦਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ. ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਾ ਦੇਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅੱਗੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ 4 ਅਤੇ 5. ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੈਟਿੰਗ ਅਤੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੇਸ 6 ਜੁਲਾਈ, 1963 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 4 ਅਤੇ 5 ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਚੰਗਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਨਿਲਾਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। 4 ਨਵੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈਟਲਮੈਂਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਅਨੇਕਚਰ ਸੀ) ਦੇ ਅਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਐਸ ਬੀ ਕਪੂਰ. ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਕੇ.ਐਸ.ਕੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ